

Шта, ако ...?

22 питања на тему дуготрајне неге

Захвалница

Ова публикација на тему дуготрајне неге [Pflege] је модификовано издање истоимене, врло успешне брошуре Центра за чланове породица који пружају негу [Landesstelle Pflegende Angehörige] савезне покрајине Нордрајн-Вестфален [Nordrhein-Westfalen]. За то су одобрење дали ова служба као и Удружење пензионера [Landesseniorenvertretung] покрајине Нордрајн-Вестфален као дугогодишњи носилац Центра, те Министарство за здравље, еманципацију, негу и старија лица [Ministerium für Gesundheit, Emanzipation, Pflege und Alter] покрајине Нордрајн-Вестфален. Овим изражавамо искрену захвалност на подршци.

Главни покрајински град Штутгарт, Центар за социјални рад

Предговор

Драге суграђанке и суграђани,

упркос потреби за дуготрајном негом већина људи има жељу да што дуже живи у познатом и блиском окружењу, али да при томе очува релативно висок ниво самосталности.

Чланови породице, али и комшије и пријатељи и даље су од велике важности у оваквим животним ситуацијама. Они се, међутим, често осећају препуштени сами себи и преоптерећени.

Са овом брошуром желимо Вам помоћи да искористите одговарајуће понуде за помоћ и подршку у нашем граду. Запосленице и запосленици Центра подршке за дуготрајну негу [Pflegestützpunkt] при Центру за социјални рад [Sozialamt] главног покрајинског града Штутгарт [Stuttgart] ће Вас посаветовати и пружити Вам подршку где год Вам је та помоћ потребна.

Надам се да ће Вам ова брошура омогућити да стекнете основни преглед о важним питањима везаним за област дуготрајне неге.

Dr. Alexandra Sußmann [Александра Зусман]
градоначелница

Преглед садржаја

Вама блиском лицу потребна је дуготрајна нега – два примера	страна 4	Организовање дуготрајне неге	
Шта, ако ...?	страна 6	10. Да ли дуготрајну негу могу да преузем на себе?	страна 32
22 питања – преглед на тему дуготрајне неге	страна 7	11. Да ли кућна помоћница може да преузме збрињавање?	страна 34
Осигурање за дуготрајну негу [Pflegeversicherung] и финансирање		12. Шта су то саветодавне посете [Beratungsbesuche]?	страна 36
1. Ко плаћа дуготрајну негу?	страна 9	13. Како ћу пронаћи добру службу за пружање дуготрајне неге [Pflegedienst]?	страна 37
2. Како се стиче право на давања из Осигуравајућег завода за дуготрајну негу?	страна 10	Свакодневица код куће лица којима је потребна дуготрајна нега	
3. Утврђивање категорије потребне дуготрајне неге [Pflegegrad]: које је предуслове потребно испунити?	страна 11	14. Како сопствени стан учинити погодним за дуготрајну негу?	страна 39
4. Шта се дешава након подношења захтева за одређивање категорије потребне дуготрајне неге?	страна 14	15. Која помагала постоје за лица са ограниченом способношћу кретања?	страна 40
5. Која је разлика између новчаног доплатка за дуготрајну негу [Pflegegeld], неновчаног доплатка [Pflegesachleistung] и комбинованог доплатка [Kombinationsleistung]?	страна 16	Лица оболела од деменције	
6. Које услуге пружа осигурање за дуготрајну негу?	страна 17	16. Како да се понашам када чланови породице оболе од деменције?	страна 41
7. Како су лица која пружају дуготрајну негу осигурана од несреће?	страна 23	17. Шта се дешава када лице више не може самостално да доноси одлуке?	страна 43
Како ускладити негу, посао и породицу		Други облици становања	
8. Могу ли ускладити дуготрајну негу са мојим обавезама на послу и у породици?	страна 25	18. Које предности има сустанарство са 24-сатним амбулантним збрињавањем?	страна 46
9. Како се ја осећам у улози неговатеља/неговатељице?	страна 30	19. Ко плаћа трошкове сустанарства [Wohngemeinschaft]?	страна 49
		20. Селидба у дом за дуготрајну негу [Pflegeheim]: на шта треба обратити пажњу?	страна 50
		21. Ко плаћа када пензија више није довољна за подмирење трошкова?	страна 50
		Последњи испраћај	
		22. Како се последњи испраћај може омогућити код куће?	страна 53

Вама блиском лицу потребна је дуготрајна нега

Када потреба за дуготрајном негом настаје постепено

Пример

1

Луиза је запослена на пуно радно време и има двоје деце. Већ годинама она својој сада већ 93-годишњој мајци помаже пружањем ситних услуга у домаћинству. Након свог посла иде са њом у куповину, редовно чисти степениште и прозоре и мења њену постељину.

Једном седмично помаже јој при купању. Луиза све више примећује да њена мајка занемарује личну хигијену. Чини јој се и да њена мајка више нема потпуну контролу над мокрењем.

Када, међутим, покуша са мајком да разговара о томе, мајка не признаје да има слабост у држању мокраће. Осим тога је апетит њене мајке слаб и она понекад заборавља да узме таблете. Луиза је јако забринута јер мора гледати како се стање њене мајке из дана у дан све више погоршава. Није сигурна колико дуго још може сама да подноси терет бриге за њену мајку, а да при томе не угрози своју породицу или свој посао.

У овом примеру мајци је постепено потребно све више и више помоћи. Луиза у овом случају има довољно времена да на миру разговара са својом породицом о томе како да се заједнички носе са новим и растућим изазовима. На неке проблеме она у сваком случају може већ доста рано да утиче и решава их. Међутим, Луиза треба да зна која лица јој стоје на располагању за стручно саветовање о могућностима дуготрајне неге.

Пример

2

Изненадна потреба за дуготрајном негом након саобраћајне несреће

Катрин и Томас заједно живе као подстанари у једном стану у Штутгарту. Тек прошле године је ово двоје младих људи на средини тридесетих година склопило брак. Томас је недавно почео да ради у рекламной агенцији, док је Катрин запослена на пуно радно време као васпитачица. У слободно време овај је пар врло активан: заједно иду на цогирање, уживају у заједничким излетима викендом, а једном до два пута годишње путују са својим пријатељима на годишњи одмор. Једног дана њен супруг није дошао кући с посла, а Катрин је примила телефонски позив који је са собом носио многе последице: Томас је имао саобраћајну несрећу и тешко повређен пребачен је у Ургентни центар. Иако је одмах подвргнут операцији, остао је нажалост парализован од грудног коша на доље – ово је био велики шок за брачни пар, чланове њихових породица и пријатеље. Како ће се живот сада одвијати даље?

Ударац судбине може Вашег партнера или партнерку преко ноћи довести до тога да им је потребна дуготрајна нега и заједнички живот комплетно окренути наглавачке. Под оваквим околностима потребно је у врло кратком року донети одлуку, како да се овакве ситуације које често делују безизлазно ипак могу усмерити на боље. Осећа ли се Катрин дорасла овом задатку да на себе преузме дуготрајну негу за свог супруга? Ко ће јој у томе пружити подршку – и у емоционалном и у финансијском смислу?

Шта, ако ...

... и Ви доспете у ситуацију, да неком Вама блиском лицу морате да пружате дуготрајну негу? Свеједно да ли постепено преузимате ту улогу или сте са истом изненадно суочени – Ваша ситуација није једноставна. Центар подршке за дуготрајну негу [Pflegetützpunkt] главног покрајинског града Штутгарт централно је место за сва питања у вези теме дуготрајне неге. Свакодневно се овде јављају чланови породица и сродници, као и лица којима је потребна дуготрајна нега, а осећају се препуштеним сами себи и потребна им је помоћ. Опсежним радом на умрежавању са свим социјалним саветодавним службама ми заједно развијамо идеје и концепте како бисмо им олакшали ситуацију у вези са дуготрајном негом.

У овој брошури ћете добити информације о томе како је организована и како се финансира дуготрајна нега, на која давања из осигурања за дуготрајну негу имате право и које саветодавне и друге олакшавајуће понуде постоје. Ради боље прегледности појединачне тематске области смо разврстали у 22 питања. Иста су најпре представљена у кратком прегледу, а онда од 11. стране опширно појашњена.

Уколико Вам ипак неке важне тачке остану недовољно јасне, Центар подршке за дуготрајну негу и локалне саветодавне службе ће Вам радо помоћи: исте ћете пронаћи на посљедњој страни ове брошуре или на веб-страници: www.stuttgart.de, под појмом „Pflegetützpunkt“.

Жеља нам је да са својом породицом и пријатељима разговарате и размислите како своју ситуацију можете заједнички да превладате. Овом брошуром пружамо Вам информације које су за то потребне.

22 Питања – преглед на тему дуготрајне неге

Свеједно да ли се ради о томе да требате купити једнократне рукавице и дезинфицијенс или ангажовати службу за дуготрајну негу, прво питање је: Ко то треба да плати? Осигурање за дуготрајну негу нуди широк спектар услуга као што су нпр. новчани доплатак за покриће трошкова дуготрајне неге [Pflegegeld], неновчани доплатак [Pflegetaschengeld] или комбиновани доплатак [Kombinationsleistung]. Међутим, прво се мора поднети одговарајући захтев и добити решење о категорији потребне дуготрајне неге. Додатне понуде које Вам могу олакшати свакодневицу су: дуготрајна нега у случају спречености, дневна или ноћна нега које су флексибилне и прилагођавају се индивидуалним потребама. Осим ових облика ћемо појаснити и околности заштите кроз осигурање за Вас када пружате дуготрајну негу својим члановима породице.

Често је тешко ускладити насталу обавезу пружања дуготрајне неге са обавезама на послу и у породици. Законска регулатива пружа могућност да се повремено ослободите посла или да радите мање, како бисте се могли бринути за чланове породице или бити уз њих у последњој фази њиховог живота. Неговати пријатељства, бавити се својим хобијем и размењивати се са лицима које пролазе кроз исту ситуацију – све то је сада посебно важно и због тога се исто тематизује у овом поглављу.

Ово поглавље детаљније се бави изазовом који настаје кроз потребу за дуготрајном негом и представља могућности за њено организовање: да ли је можете преузети на себе, може ли Вам у овоме помоћи Ваша кућна помоћница [Haushaltshilfe] или требате ангажовати службу за дуготрајну негу? Ако је одговор да, на шта морате обратити пажњу и ко Вас у томе може посаветовати?

■ **Питања 1 до 7:**
Осигурање и финансирање дуготрајне неге

■ **Питања 8 и 9:**
Усклађивање обавеза дуготрајне неге са послом и породицом

■ **Питања 10 до 13:**
Организовање дуготрајне неге

■ **Питања 14 и 15:**
Свакодневица код куће

Како бисте стан прилагодили ситуацији у којој је потребна дуготрајна нега, можете на пример проширити врата или уградити лифт за каду у купатилу. Техничка помагала доприносе сигурности у свакодневици и пружају подршку када је кретање лица ограничено. Питања 14 и 15 дају преглед могућности како да лице коме је потребна дуготрајна нега што је могуће дуже остане да станује у окружењу на које је навикнуто.

■ **Питања 16 и 17:**
Лица оболела од деменције

Када неко Вама блиско лице оболи од деменције то Вас, као лице које га негује, може довести до Ваших граница. Како се ово обољење читује и како се ту понашати на најбољи начин? Посебно тешка ситуација настаје онда када лице коме је потребна дуготрајна нега више не може самостално ни да одлучује. Стога се ово поглавље бави и темом пуномоћи.

■ **Питања 18 до 21:**
Када код куће више не функционише: други облици становања

Сустанарства која се самостално организују или амбулантна нега у склопу одговарајућих носилаца скрби представљају добро решење када збрињавање код куће више није могуће, а када се ипак жели задржати одређено породично окружење. Поред ових модерних облика становања овде ће бити описано и пресељење у дом за дуготрајну негу, организовање пресељења у једну овакву установу као и које могућности финансирања постоје за оба ова случаја.

■ **Питање 22:**
Умрети код куће

Понекад је растанак и заувек. Последње поглавље информише Вас које помоћи постоје када Ваше чланове породице желите да испратите на последњи починак код куће и у породичном окружењу као и које установе постоје ако се ово не може обавити код куће, као што су нпр. одељења палијативне неге у болницама или хосписи.

Осигурање за дуготрајну негу и финансирање

1 Ко плаћа дуготрајну негу?

Када је утврђена и призната категорија потребне дуготрајне неге, онда осигурање за дуготрајну негу плаћа трошкове унутар утврђеног трошковог оквира. Осигурање за дуготрајну негу [Pflegeversicherung] део је Завода за здравствено осигурање [Krankenkasse]. Трошкове које не сноси осигурање за дуготрајну негу, морате преузети приватно.

Уколико ангажујете службу за дуготрајну негу, онда она обрачунава своје услуге као тзв. „неновчани доплатак“ директно са Осигуравајућим заводом за дуготрајну негу, а у случају потребе и са Центром за социјални рад. Ако самостално преузимате негу на себе, онда лице коме је потребна дуготрајна нега прима месечни „новчани доплатак“ за дуготрајну негу, уколико спада најмање у 2. категорију потребне неге. Овим новцем онда може плаћати трошкове дуготрајне неге коју је само ангажовало или Вама, као лицу које је негује, дати финансијску накнаду за дуготрајну негу.

Сва лица која су у складу са Законом о осигурању за дуготрајну негу призната као лица којима је потребна дуготрајна нега добивају паушални додатак у износу до 40 евра месечно за „потрошни материјал“, као нпр. једнократне подлоге за кревет, дезинфицијенсе, рукавице и остале потрепштине за негу. Исте можете наручити код добављача са којима осигуравајући завод за дуготрајну негу има уговор. Уколико сте материјал самостално купили, предајте рачун осигуравајућем заводу за дуготрајну негу. Важно: захтев за паушалну накнаду морате поднети најкасније у тренутку када предочите први рачун. Уколико поручујете код добављача, добро преконтролишите квалитет испоручене робе, пошто често постоје значајне разлике у квалитету.

Неновчани и новчани доплатак

Паушални додатак за потрошни материјал приликом неге

Центар за социјални рад може преузети трошкове неге

Лица којима је потребна дуготрајна нега, а не могу је приватно платити, у помоћ ће прискочити Центар за социјални рад (Помоћ за негу према члану 61. Социјалног законика [SGB] XII), али под следећим условима: индивидуално обрачуната граница прихода и имовине мора бити испоштована. Материјална имовина обухвата између осталог готовину до 10.000 евра, код брачних парова до 20.000 евра. То значи да уштеђевина до овог износа не сме бити дирана, али ако су редовни приходи превисоки, односно ако се премаши граница прихода, онда се један део од тога мора наменити за дуготрајну негу. У Вашем конкретном случају је најбоље да се информишете у локалном Центру подршке за дуготрајну негу. Потрудите се да се правовремено посаветујете, јер се захтев за преузимање трошкова не може поднети ретроактивно.

Издржавање родитеља

Ако неко лице коме је потребна дуготрајна нега не може само да измирује трошкове па због тога прима давања од Центра за социјални рад, његова деца под одређеним околностима могу имати обавезу да га издржавају. Законом о растерећењу чланова породице [Angehörigen-Entlastungsgesetz], који је ступио на снагу 1.1.2020. год., ово је случај само код годишњег бруто дохотка од преко 100.000 евра по детету (доходак брачног друга се не урачунава). Исто вреди и за родитеље детета коме је потребна дуготрајна нега. Важно: за брачне другове лица којима је потребна дуготрајна нега важе друга правила!

2) Како се стиче право на давања из Осигуравајућег завода за дуготрајну негу?

Осигуравајући завод лица коме је потребна нега брине се за услуге неге

Како бисте добили услуге и давања потребно је да се за лице коме је потребна дуготрајна нега утврди категорија потребне неге [Pflegegrad]. Дотично лице подноси захтев у свом осигуравајућем заводу за дуготрајну негу. Овај завод је при Заводу здравственог осигурања код којег је лице осигурано. Образац се по правилу налази на веб-страници или можете затражити да Вам се исти пошаље.

Ко има приватно здравствено осигурање углавном је код истог осигурања осигуран и за случај потребе дуготрајне неге. То можете прочитати у свом уговору за осигурање.

Уколико желите да поднесете захтев за утврђивање категорије потребне неге за Вама блиско лице, потребна Вам је пуномоћ. Најбоље је да се правовремено побринете за њено издавање. Уколико због неког неочекиваног обољења иста није издата, онда се мора утврдити старатељство законским путем. Оно може бити преузето и од стране чланова породице. Ближе информације ћете добити у Служби за скрб при Центру за социјални рад главног покрајинског града Штутгарт [Betreuungsbehörde im Sozialamt der Landeshauptstadt Stuttgart].

Ако први пут подносите захтев за услуге и давања из оквира дуготрајне неге [„Erstantrag“], имате право на детаљан саветодавни разговор – по жељи и код Вас кући. Осигуравајући завод за дуготрајну негу Вам ово саветовање мора понудити у року од 14 дана по подношењу захтева. Саветодавни разговор према §7a SGB XI нуди Вам и Центар подршке за дуготрајну негу.

Центар подршке за дуготрајну негу и Осигуравајући завод за дуготрајну негу важни су партнери када се након утврђене категорије потребне неге одлучујете за новчани, неновчани или комбиновани доплатак. Одлука за или против неког од ових давања није коначна. Можете је променити, али увек морате обавестити Осигуравајући завод за дуготрајну негу.

3) Утврђивање категорије потребне дуготрајне неге [Pflegegrad]: које је предуслове потребно испунити?

Лица којима је потребна дуготрајна нега могу поднети захтев за услуге и давања када се предвиђа да ће та потреба трајати дуже од шест месеци.

Правовремено мислите на пуномоћ

Подносиоци захтева имају право на саветодавни разговор

Новчани, неновчани и комбиновани доплатак

Овим прописом се жели спречити да лица којима је након неке несреће или операције краткорочно потребна помоћ добију услуге и давања из осигурања за дуготрајну негу. Нису искључена, међутим, лица чија је животна граница нпр. услед неког туморског обољења краћа од пола године, пошто се претпоставља да се њихово стање неће више поправити.

Категорије потребне неге 1 до 5

Категорија 1	блага угроженост самосталности или способности
Категорија 2	значајна угроженост
Категорија 3	тешка угроженост
Категорија 4	најтежа угроженост
Категорија 5	најтежа угроженост самосталности или способности са посебно израженим захтевима у контексту дуготрајне неге

Категорија потребне неге утврђује се поступком вештачења

У поступку категоризације проводи се утврђивање степена самосталности или способности којима још располаже лице коме је потребна дуготрајна нега. Како би се одредила постојећа самосталност односно њена угроженост, прати се и процењује шест животних сфера. За сваку животну сферу се утврђује у којој мери је иста угрожена. Сумарно се онда утврђује укупна угроженост, по основу које се онда утврђује одговарајућа категорија потребне дуготрајне неге. Исто вреди и за децу и младе којима је потребна дуготрајна нега.

Вештачење обухвата следећих шест животних сфера:

1. Мобилност
2. Когнитивне и комуникативне способности
3. Облици понашања и психички проблеми

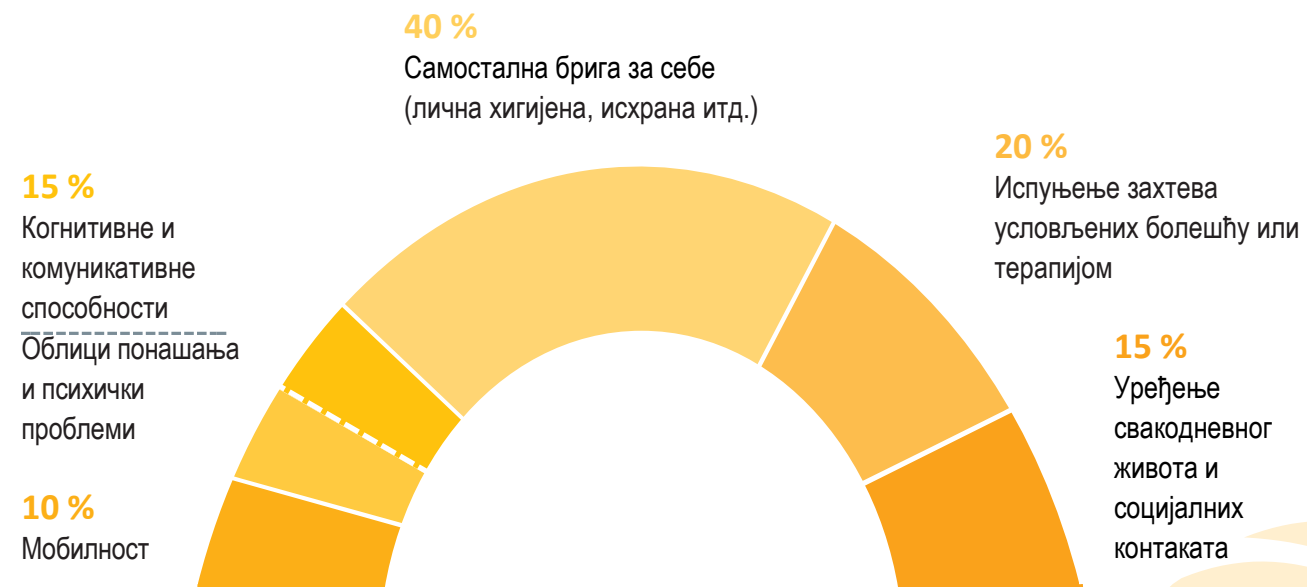
[Процењује се или модул 2 или модул 3.]

4. Самостална брига за себе
5. Испуњење захтева условљених болешћу или терапијом
6. Уређење свакодневног живота и социјалних контаката
7. Активности ван куће
8. Вођење домаћинства

[Потреба за помоћи у ове две сфере се евидентира, али не улази у укупну процену.]

Класификација самосталности

- самосталан
- претежно самосталан
- претежно несамосталан
- несамосталан

Ниво самосталности се онда унутар наведених животних сфера израчунава према систему бодова. Максималан број је 100 бодова. Уврштавање у одређену категорију потребне неге [Pflegegrad - PG] врши се према броју бодова:

**Број бодова
одређује категорију**

Категорија	Бодови
без PG	испод 12,5
PG 1	12,5 до испод 27
PG 2	27 до испод 47,5
PG 3	47,5 до испод 70
PG 4	70 до испод 90
PG 5	90 до 100

**Посебно правило за
децу до 18 месеци
којима је потребна
дуготрајна нега**

Категорија	Бодови
без PG	испод 12,5
PG 2	12,5 до испод 27
PG 3	27 до испод 47,5
PG 4	47,5 до испод 70
PG 5	70 до 100

4 Шта се дешава након подношења захтева за одређивање категорије потребне дуготрајне неге?

**Вештачење од стране
медицинске службе**

Ако је Вама блиско лице поднело захтев за категоризацију, посетиће га вештакиња односно вештак медицинске службе [Medizinischer Dienst] (MD) покрајине Баден-Виртемберг [Baden-Württemberg]. Дотична неговатељица односно неговатељ, лекарка односно лекар ће се претходно најавити и договорити термин како би провели утврђивање нивоа самосталности.

По правилу ће представник медицинске службе (MD) Баден-Виртемберг доћи кући и поставити Вам питања. Лицима којима је потребна дуготрајна нега, а посебно оболелим од деменције, овај разговор је често превише напоран. Искористите стога право да приликом овог разговора будете уз Вама блиско лице током вештачења. Приликом подношења захтева за категоризацију увек постоји право на саветовање од стране Осигуравајућег завода или Центра подршке за дуготрајну негу као независних саветодавних служби.

Након вештачења Медицинске службе Баден-Виртемберг Осигуравајући завод ће анализирати резултате вештачења и одлучити да ли ће бити додељена нека категорија. На то ће онда лицу коме је потребна дуготрајна нега упутити писмено решење, вештачење и препоруку за рехабилитацију. У препоруци се наводи које су профилактичне медицинске мере примерене. Истовремено ће вештак тј. вештакиња проценити да ли су потребне неке грађевинске мере односно неки медицински третмани или друга помоћна средства којима би могао бити повећан степен самосталности. У случају ограничења мобилности испитује се нпр. да ли би лице коме је потребна дуготрајна нега прописивањем помоћног средства за ходање могло боље да се креће или да ли би захваљујући грађевинском прилагођавању било могуће самостално коришћење купатила.

Вештак тј. вештакиња може директно да пропише одговарајућу меру, медицински третман или помоћно средство. Препорука за рехабилитацију се истовремено прослеђује надлежном носиоцу рехабилитације. Тако се не морате бринути о томе да поднесете додатни захтев. Међутим, требате да водите рачуна да се вештачењем обухвати све што треба.

Уколико се не слажете са категоријом неге коју је утврдио осигуравајући завод за дуготрајну негу, онда можете поднети приговор. О томе се унапред посаветујте, нпр. са локалним Центром подршке за дуготрајну негу или градским Центром за социјални рад.

**Осигуравајући завод за
дуготрајну негу анализираће
резултате вештачења**

**Приговор на
категоризацију
је могућ**

5 Која је разлика између новчаног доплатка за дуготрајну негу [Pflegegeld], неновчаног доплатка [Pfleagesachleistung] и комбинованог доплатка [Kombinationsleistung]?

Новчани доплатак

Новчани доплатак за трошкове дуготрајне неге [Pflegegeld] служи за то да лице коме је потребна дуготрајна нега лицима која јој исту пружају може да даје финансијску накнаду за пружену негу. Висина новчаног доплатка зависи од категорије потребне дуготрајне неге, како то показује графика десно.

Неновчани доплатак

Служба за пружање дуготрајне неге обрачунава своје услуге директно са Осигуравајућим заводом. Средства из неновчаног доплатка [Sachleistung] често, међутим, нису довољна, јер је потреба много већа. У том случају лице коме је потребна дуготрајна нега мора додатно плаћати из сопственог џепа. Лица у стању финансијске потребе могу поднети одговарајуће захтеве у Центру за социјални рад.

Новчани и неновчани доплатак се могу комбиновати

Код комбинованог доплатка [Kombinationsleistung] примају се истовремено новчани и неновчани доплатак и њихови износи се међусобно обрачунавају. На тај начин је финансијска подршка флексибилна и може се пружити у складу са потребама.

Пример: Ваш отац има категорију неге 2. Он има право на 316 евра (тј. од 2024.г.: 332 евра) новчаног доплатка односно 724 евра (тј. од 2024.г.: 761 евра) неновчаног доплатка. Једном седмично долази неговатељ/ неговатељица који му помаже при купању. Трошкови за ову услугу износе 30% неновчаног доплатка; то је 217,20 евра (тј. од 2024.г.: 228,30 евра). Преосталих 70% доплатка може дати да му се исплати у новцу у форми новчаног доплатка и да то користи за све остале потребне материјале и помоћи. У том примеру се онда 221,20 евра (тј. од 2024.г.: 232,40 евра) дозначава на његов рачун.

* Накнада трошкова

** наменски

Категорија потребне дуготрајне неге

1

2

3

4

5

Напомена: Даља повећања свих давања предвиђена су од 01.01.2025.г. (за 4,5 %) и од 01.01.2028.г. (прилагођавање стопи инфлације).

6 Које услуге пружа осигурање за дуготрајну негу?

Износ олакшице [Entlastungsbetrag] (категорије 1 до 5)

На ову услугу имају право лица са категоријом неге 1 до 5. Ради се о помоћи за оне којима је потребна дуготрајна нега и приватна лица која им је пружају.

Износ од 125 евра може се употребити за следеће понуде:

- дневна или ноћна нега
- краткотрајна нега
- амбулантне службе за дуготрајну негу (од категорије 2 не за услуге везане за тело)

- Понуде за подршку у свакодневици (§ 45a SGB XI)
  - Појединачно или групно збрињавање лица којима је потребна дуготрајна нега
  - Помоћ и саветовање члановима породица који пружају негу
  - Помоћ лицима којима је потреба дуготрајна нега у њиховој свакодневици (нпр. одобрене службе за помоћ у домаћинству)

Овакве понуде могу бити од помоћи када нпр. Ваш отац болује од деменције и често му не полази за руком да самостално извршава свакодневне задатке. Често му је онда потребна посебна пажња и надзор, као што то може бити случај код лица са менталним хендикепом или психичким обољењима.

Понуде морају бити признате од стране Покрајинске владе. Новац се не исплаћује у готовини, него одлази директно у услугу која се пружа. За коришћење понуда подршке може се искористити додатно и део права на неновчани доплатак (до 40%).

Неискоришћени износи се могу пренети до 30.6. следеће године. Даље информације и адресе контакт лица можете добити у Центру подршке за дуготрајну негу или у социјалним службама главног покрајинског главног града Штутгарт.

Давања за побољшање стамбеног окружења (категорије 1 до 5)

Прилагођавања у стану лица којима је потребна дуготрајна нега врше се с циљем да та лица добију самосталност, да се омогући или олакша пружање неге код куће. Осигурање за дуготрајну негу одобрава одређене додатке у ову сврху. Мера за побољшање стамбеног окружења – како је то описано у вештачењу медицинске службе Баден-Виртемберг (MD) – одобрава се за меру побољшања индивидуалног стамбеног окружења лица коме је потребна дуготрајна нега. Под одређеним околностима може се одобрити и додатак за пресељење у стан без сметњи и препрека.

Мере за побољшање стамбеног окружења (§ 40 став 4 SGB XI)

Износ давања по мери и календарској години	појединачно	за сустанарства
Категорије 1– 5	до 4000 евра	до 16000 евра

Молимо обратити пажњу: под појмом мера се заједнички обухваћају све активности на побољшању стамбеног окружења, које су неопходне у одређеном тренутку стања потребе. У случају промене, а која се односи на додатне мере које постају потребне, може се поднети нови захтев за одобравање.

Финансијска подршка од стране Осигуравајућег завода одобрава се нпр. за проширење врата, уклањање прагова или замену постојеће каде у купатилу са туш-кабином у нивоу пода. Стамбене саветодавне службе располажу информацијама о техничким средствима помоћи која олакшавају пружање дуготрајне неге. Захтев за одобравање мера за побољшање стамбеног окружења мора се поднети пре него што ангажујете неко обртничко предузеће. Даље информације наћи ћете на www.wohnungsanpassung-bag.de или код стамбене саветодавне службе при Немачком црвеном крсту [DRK] Штутгарт.

Лица са категоријом неге 1 имају само ограничено право на услуге. Лицима са категоријама 2 до 5 на располагању стоји цели спектар услуга из осигурања за дуготрајну негу.

Категорија 1

Услуге за категорију 1

Лица са категоријом 1 (блага угроженост самосталности/способности) имају право на следеће услуге:

- саветовање о дуготрајној нези, саветовање у сопственом дому
- додатне услуге приликом становања у сустанарству уз амбулантно збрињавање

- додатак за набавку помоћних средстава за негу
- додаци за уређење стана у складу са старошћу дотичног лица
- курсеви неге за чланове породице и неговатеље-волонтере
- износ олакшице [Entlastungsbetrag] до 125 евра месечно према §45b SGB XI: исти се код категорије 1 може изнимно искористити за неновчане услуге службе за дуготрајну негу (основна нега).
- додатно збрињавање и активирање у стационарним установама за негу
- код стационарне неге додатак у висини од 125 евра

Привремено уступити негу другима

Помоћ и нега у случају спречености (категије 2 до 5)

Ако већ дуже од шест месеци негујете неко лице и при томе се и Ви разболите или морате ићи у бање, потребан Вам је одмор или сте некако другачије спречени, онда можете искористити услуге у оквиру спречености или заменске неге [Verhinderungs-/Ersatzpflege] (категије 2 до 5). То значи да ће се неко друго лице или амбулантна служба неге уместо Вас побринути за негу дотичног лица. Осигуравајући завод плаћа за то максимално 1612 евра годишње. Осим тога се од неискоришћене краткотрајне неге до 806 евра годишње може додатно платити за негу у случају спречености. Нега у случају спречености по данима ограничена је на шест седмица у току године.

Флексибилно употребити негу у случају спречености

Створите за себе мало слободног простора и користите негу у случају спречености по неколико сати! Уколико искористите мање од осам сати дневно, онда новчани доплатак за дуготрајну негу неће бити умањен, а сума од 1612 евра се може користити и на период преко шест седмица (категије 2 до 5). Могу Вас заменити и пријатељи или комшије.

Нега у случају спречености и краткотрајна нега могу се користити паралелно унутар једне календарске године тј. обрачунати у одговарајућим омерима (видети поглавље „Краткотрајна нега“ [Kurzeitpflege]).

Пошто је нега у случају спречености комплексна тема код које се мора обратити пажња на много фактора, Ви се у вези тога можете обратити Центру подршке за дуготрајну негу Штутгарт (за контакт податке погледати посљедњу страну).

Краткотрајна нега (категије неге 2 до 5)

Многа лица којима је потребна нега су само привремено потпуно упућена на стационарну негу, нпр. када лице које пружа негу оде на годишњи одмор, а лице коме је потребна нега не може остати само, или пак у кризним ситуацијама у случају неге у кућним условима. И након боравака у болници често се користи „краткотрајна нега“, ако лице коме је потребна нега још није добро и не може кући. Трошкови неге се преузимају за период до осам седмица у износу до 1774 евра годишње, смештај и храна се морају приватно финансирати. За ове трошкове се може искористити и износ олакшице од 125 евра месечно. Неискоришћени годишњи износ за негу у случају спречености такође се може искористити за потребе краткорочне неге. Тиме се обим услуге краткорочне неге може максимално удвостручити. Искоришћени износ за краткотрајну негу обрачунаће се сразмерно давањима за негу у случају спречености.

Краткотрајна нега и нега у случају спречености могу се користити и паралелно унутар једне календарске године. Нпр. у рано лето путујете на годишњи одмор и користите услуге неге у случају спречености: Ваша сестра се за то време брине о Вашем оцу коме је потребна дуготрајна нега. А онда негде при крају године Ви морате да одете у болницу. За Вашег оца могла би онда привремено да се брине нека установа за краткотрајну негу. Право на краткотрајну негу и негу у случају спречености обнавља се сваке године изнова.

Краткотрајна нега у кризним ситуацијама и након боравака у болници

Краткотрајна нега и нега у случају спречености унутар једне календарске године

Ако желите да остварите право на краткотрајну негу, замолите да Вам се изда предрачун од стране дома за негу и договорите преузимање трошкова са Осигуравајућим заводом лица коме је потребна нега. Детаљне информације о томе добит ћете у Центру подршке за дуготрајну негу и службама Центра за социјални рад Штутгарт или директно код надлежног Осигуравајућег завода.

Од 01.01.2024.г. лица којима је потребна дуготрајна нега у категоријама 4 или 5, а која још нису напунила 25. годину старости, могу комплетан износ краткотрајне неге усмерити на негу у случају спречености. На располагању им онда стоји укупни износ од 3.386 евра годишње. Слична регулатива планирана је од јула 2025.г. и за сва остала лица којима је потреба дуготрајна нега.

Прелазна нега

Уколико се након боравка у болници не може осигурати дуготрајна нега у сопственом домаћинству или некој установи за краткотрајну негу, постоји могућност прелазне неге у дотичној болници. Ову прелазну негу можете користити максимално десет дана.

Нега након болнице

Уколико лице коме је потребна дуготрајна нега борави у болници, можете се у погледу организовања краткотрајне или прелазне неге обратити болничкој социјалној служби.

Дневна нега

Дневна и ноћна нега (категорије 2 до 5)

Уколико сте упућени на то да лице коме је потребна дуготрајна нега буде током дана добро збринута, јер сте Ви запослени или једноставно желите посветити време себи, онда „дневна нега“ може бити одговарајуће решење: збрињавање ће се онда одвијати у променљивом окружењу, а кроз заједничке активности могу се склопити нови контакти.

Осим тога, оброци се једу у угодној атмосфери у друштву. Установе за дневну негу отворене су по правилу радним данима од 8 до 17 сати, сигурно најмање шест сати дневно. Дневну негу можете користити и само појединим данима. Неке установе су отворене и викендом и празницима. Уколико члана своје породице не можете самостално одвести у установу за дневну негу или доћи по њега, ове установе обично нуде и возну службу.

Делимично стационарна ноћна нега постоји за сада само у појединачним случајевима и њихове услуге су на располагању увече или ноћу. Овај облик збрињавања могао би Вам бити интересантан, уколико лице коме је потребна дуготрајна нега има измењен дневно-ноћни ритам.

Ноћна нега

Услуге дневне и ноћне неге могу се у пуном капацитету искористити и поред неновчаног доплатака за амбулантне услуге и новчаног доплатака. То значи: уколико Ваш партнер са категоријом потребне неге 2 добива нпр. 724 евра у виду неновчаног доплатака, он може добити додатно 689 евра месечно за коришћење услуга дневне и ноћне неге. Услуге из оквира дневне неге могу се, по потреби, комбиновати са услугама кућне неге (новчани доплатак, неновчани доплатак и комбиновани доплатак). За финансирање дневне неге може се искористити и износ олакшице у висини од 125 евра.

Додатни новац за делимично стационарне понуде дневне и ноћне неге

7 Како су лица која пружају дуготрајну негу осигурана од несреће?

У условима кућне неге лица која пружају ову негу законски су осигурана од несреће, уколико лице коме је потребна дуготрајна нега има најмање категорију неге 2. То значи да ово лице као и сваки „нормални радник/-ца“

Нега подлеже законском осигурању од несреће

осигуран од последица несреће на раду и путу као и професионалних оболења везаних за послове неге. Осигуране су све делатности повезане са кућном негом (нпр. помоћ при личној хигијени, посете лекару, кретање по стану, курсеви за негу и др.), као и доласци и одласци односно путеви који су подузети у вези са дуготрајном негом. Осигуравајућа заштита постоји аутоматски, није потребна никаква пријава. За даље информације обратите се Центру подршке за дуготрајну негу главног покрајинског града Штутгарт.

Ако нпр. негујете своју мајку код куће и живите у покрајини Баден-Виртемберг, осигурани сте преко Завода за осигурање од несреће [Unfallkasse] Баден-Виртемберг. Уколико се деси нека несрећа док негујете неко лице и потребна Вам је лекарска помоћ, онда лекару морате рећи да се несрећа десила док сте пружали негу. Морате се побринути за то да се Заводу за осигурање од несреће Баден-Виртемберг у року од три дана достави пријава о несрећи која ће бити састављена у слободној форми:

Unfallkasse Baden-Württemberg
Hauptsitz Stuttgart
Augsburger Straße 700
70329 Stuttgart
Телефон 0711 9321-0
Факс 0711 9321-9500

Како ускладити негу, посао и породицу

8 Могу ли ускладити дуготрајну негу са мојим обавезама на послу и у породици?

Ако с временом брига о Вашој мајци буде захтевала све више времена, вероватно ћете размишљати да оставите свој посао. Међутим, размислите и о томе да Вам Ваш посао нуди и разноврсност и промене изван куће. Поразговарајте дакле најпре са Вашим послодавцем о томе да ли је могуће да Ваше радно време организујете флексибилније. Тако бисте боље могли излазити на крај са непредвиђеним ситуацијама код куће. Законодавац Вам осим тога даје права уз помоћ којих можете међусобно боље ускладити посао, дуготрајну негу и породицу. Исте описујемо у наставку. У сваком случају постоји заштита од отказа.

Како бисте се организовали у акутној ситуацији где је потребна дуготрајна нега тј. како би осигурали пружање неге, можете без најаве добити слободно до десет радних дана. Обавезни сте, међутим, да свог послодавца без одлагања обавестите о својој спречености и њеном предвиђеном трајању. Он такође има право да захтева лекарско уверење о потреби неге Вашег члана породице. За тих десет дана можете да добијете накнаду за изгубљена примања – тзв. „новчану потпору за дуготрајну негу“ [Pflegeunterstützungsgeld]. За ову врсту потпоре тренутно можете само једнократно поднети захтев по лицу коме је потребна нега. Од 2024.г. могуће је захтев за новчану потпору за дуготрајну негу поднети једном годишње. Захтев се подноси код Осигуравајућег завода за дуготрајну негу лица коме је нега потребна. Као новчана потпора за дуготрајну негу исплаћује се начелно 90% изгубљених нето примања. Право на краткотрајно ослобађање од посла важи за све послодавце без обзира на величину предузећа.

Краткотрајно ослобађање од посла

Усклађивање породице, неге и посла

Законска права и заштита од отказа

до 10 дана краткотрајне спречености за рад у случају акутне потребе - **новчана потпора за дуготрајну негу [Pflegeunterstützungsgeld]***

период до 6 месеци дуготрајне неге

уз бескаматни зајам *

период до 24 месеца породичне дуготрајне неге

уз бескаматни зајам *

* све услуге на захтев

Период неге

Уколико желите да преузмете негу на дужи период, можете се на период до шест месеци ослободити од свог посла или скратити радно време. Ово право постоји начелно код сваког послодавца са преко 15 запосленика. Од 01.01.2023. године овај захтев могу међутим поднети и радници у предузећима са мање запосленика. Послодавац на овај захтев мора одговорити у року од четири седмице, а у случају одбијенице потребно је дати образложење. За тај период могуће је поднети захтев за бескаматни зајам код Савезног уреда за породицу и цивилне послове [Bundesamt für Familie und zivilgesellschaftliche Aufgaben], како би ублажили губитак примања (даље информације о бескаматном зајму наћи ћете на стр. 28). Предуслов за ово право је утврђена категорија потребне дуготрајне неге.

Збрињавање малолетних блиских чланова породице којима је потребна дуготрајна нега

За период до шест месеци можете се у потпуности или делимично ослободити од посла како бисте се бринули за малолетне блиске чланове породице којима је потребна дуготрајна нега. Ово право постоји и када се брига реализује ван куће. Период неге [Pflegezeit] је потреба за дуготрајном негом, а нека тешка болест сама по себи не даје право на ослобађање од посла. Право на бескаматни зајам може се користити и у овом случају.

Ако радите у предузећу са више од 15 запосленика располагете правом да три месеца радите скраћено или се у потпуности ослободите од посла да би неког блиског члана породице пратили у посљедњој фази живота. Тако њега/њу можете испратити на посљедње путовање и када се ово лице налази у једном хоспису. За ову врсту ослобађања није неопходна категоризација. И за овај период може се искористити право на бескаматни зајам код Савезног уреда за породицу и цивилне послове.

Пратња у посљедњој фази живота

Када блиски чланови породице на дужи период требају негу, онда свој посао можете на период од 24 месеца скратити на до 15 сати седмично у годишњем просеку како бисте их неговали у кућном окружењу. И овде постоји могућност бескаматног зајма. Ово право постоји начелно код сваког послодавца са преко 25 запосленика. Од 01.01.2023. године овај захтев могу међутим поднети и радници у предузећима са мање запосленика. Послодавац на овај захтев мора одговорити у року од четири седмице, а у случају одбијенице потребно је дати образложење. Минимално радно време од 15 сати седмично, а које се заснива на Закону о периоду породичне неге [Familienpflegezeitgesetz], треба да спречи да запосленици, због обавезе да пружају дуготрајну негу, у потпуности напусте свој посао. Могуће је користити тзв. блок-модел „Blockmodell“. То значи да се минимално радно време мора реализовати само у годишњем просеку, али се исто може индивидуално распоредити у зависности од потреба запосленика и члана њихове породице којем је нега потребна, уколико се то не супротставља неким хитним околностима у предузећу.

Период породичне неге – право на ослобађање до 24 месеца

Осим тога под одређеним околностима постоји могућност да се у ограниченом периоду од најмање једне па највише до пет година ради скраћеним радним временом (Прелазно скраћено радно време [Brückenteilzeit]). Послопримци у овом случају имају право да се након тога опет врате на посао са пуним радним временом.

Прелазно скраћено радно време

Бескаматни зајам

Запослена лица која користе право на период неге имају и право на бескаматни зајам како би компензирали један део изгубљених примања. Послопримци подносе захтев код Савезног уреда за породицу и цивилне послове (BAFzA). Отплата зајма ће уследити према индивидуалним могућностима (на рате, уз одгону, а у тежим случајевима уз отпис дуга). За даља питања можете се обратити Центру подршке за дуготрајну негу или социјалним службама главног покрајинског града Штутгарт.

Право на ослобађање од посла према Закону о периоду неге и периоду породичне неге [Pflegezeit- und Familienpflegezeitgesetz] имају:

- деда и бака, родитељи, свекар и свекрва, очух и маћеха, супруг и супруга
- партнер/партнерка из истополне заједнице, партнер/партнерка, партнер/партнерка из заједнице сличне браку или истополној заједници
- браћа и сестре, брачни партнер/партнерка односно партнер/партнерка из истополне заједнице браће и сестара
- браћа и сестре брачних партнера/партнерки и партнера/партнерки из истополне заједнице
- деца, усвојена деца или деца којима сте Ви старатељи [Pflegekinder], затим деца, усвојена деца или деца којима је старатељ Ваш брачни партнер/партнерка или партнер/партнерка из истополне заједнице, те зетови и снахе као и унуци и унуке.

Доприноси за осигурање од незапослености за лица која пружају дуготрајну негу

Под одређеним околностима Осигуравајући завод лица коме је потребна дуготрајна нега сноси и доприносе за осигурање од незапослености за лице које пружа дуготрајну негу: за то је потребно да је непосредно пре започињања неге постојало обавезно осигурање или је примано неко давање по основу Закона о унапређењу рада (нпр. накнада за незапослене [Arbeitslosengeld]). Лице које пружа негу не сме ни на који други начин бити осигуран, нпр. по основу неког посла на скраћено радно време.

За време трајања периода неге лица која ту негу пружају добивају на одговарајући захтев додатне доприносе који се уплаћују у здравствено осигурање и осигурање за дуготрајну негу, уколико ови доприноси нису обезбеђени на неки други начин, нпр. преко запослења на скраћено радно време или права на породично осигурање.

Доприноси за пензијско осигурање се уплаћују онда, када је утврђена категорија 2 до 5 и када лице које пружа дуготрајну негу није запослено редовно дуже од 30 сати седмично. Медицинска служба (MD) Баден-Виртемберг утврђује у оквиру вештачења да ли лице које пружа дуготрајну негу то ради за једно или више лица и то редовно најмање десет сати седмично подељено најмање на два дана у седмици. Основа за утврђивање су подаци које дају лица која су укључена у пружање дуготрајне неге. Пружање дуготрајне неге не сме се вршити комерцијално. „Некомерцијална нега“ значи да чланови породице, сродници, пријатељи или комшије преузимају на себе дуготрајну негу, а не професионална служба за пружање услуга дуготрајне неге. Финансијска накнада за пружање дуготрајне неге не сме да премаши висину новчаног доплата за дуготрајну негу (зависно од категорије). Млади за време добровољне социјалне године [FSJ] и запослени у савезној волонтерској служби [Bundesfreiwilligendienst] начелно не спадају у лица која пружају помоћ и негу у смислу пензијског осигурања.

Висина доприноса за пензијско осигурање зависи од категорије лица коме је потребна дуготрајна нега. Тиме се узима у обзир да је нега код више категорије потребне неге физички и душевно захтевнија. Осим тога утврђује се, да ли се иста пружа самостално или уз помоћ професионалне службе. Уплате доприноса преузима Осигуравајући завод за дуготрајну негу лица коме је нега потреба. Док пружате дуготрајну негу члановима породице Ви сте осигурани од несреће (како је појашњено у питању под бројем 7).

Додатни доприноси за здравствено осигурање и осигурање за дуготрајну негу

Када се лицима која пружају дуготрајну негу уплаћују доприноси у пензијско осигурање?

Доприноси за пензијско осигурање и осигурање од несреће

Заштита по основу осигурања од несреће постоји и када обим пружања дуготрајне неге износи мање од десет сати седмично. За даље информације обратите се Центру подршке за дуготрајну негу Штутгарт.

9 Како се ја осећам у улози неговатеља/-ице?

Многа лица која негују чланове уже и даље породице осећају се усамљено и имају осећај да једва више излазе из стана. Можда тражите информације или желите да пренесете другима своја искуства. Добру прилику за ово пружају Вам групе за самопомоћ или групе за разговор о овој теми. Тамо можете да размените своја искуства са другим лицима која су ангажована у области дуготрајне неге и сакупите нове потицаје за себе и свој ангажман. У Штутгарту постоје групе за самопомоћ за учеснике који помажу и негују лица која имају исто обољење, нпр. деменцију или Паркинсонову болест. Групе за самопомоћ пронаћи ћете код инфо-службе „Kontakt- und Informationsstelle Stuttgarter Selbsthilfegruppen“ (KISS): www.kiss-stuttgart.de

Добротворна и црквена удружења као и професионалне службе за дуготрајну негу организују такође групе за разговоре. За разлику од група за самопомоћ у овим групама једно лице прати и организује састанке. Термини се објављују између осталог и у календару дешавања Мреже за чланове породице који пружају дуготрајну негу на подручју Штутгарта [Stuttgarter Netz für pflegende Angehörige]: www.netz-fuer-pflegende.de/veranstaltungskalender.html

Ова мрежа је добровољна организација актера који су ангажовани у и око области дуготрајне неге и нуди опширне информације на заједничкој веб-страници: www.netz-fuer-pflegende.de

Често се у овим групама развија жеља и потреба да се заједнички скрене пажња на проблеме везане за свакодневицу у оквиру кућне неге, да се иницирају неке промене или да се чак на неки начин политички ангажује. Неки (бивши) неговатељи/-це својих чланова породице залажу се на нивоу политике за то да се ситуација лица која негују своје чланове породице изнесе у јавност, да се створе понуде за подршку и растерећење у складу са потребама ових лица и да се нпр. побољшају услуге и давања из осигурања за дуготрајну негу. Регистровано друштво „Социјално удружење Њемачке“ [Sozialverband Deutschland e. V.] (www.sovd.de), „Социјално удружење ратних војних инвалида, преживелих страдалника и социјалних пензионера“ [Sozialverband VdK e. V.] (www.vdk.de) и „Савез за заштиту лица којима је потребна дуготрајна нега БИВА“ [Pflugeschutzbund BIVA] (www.biva.de) ангажују се на регионалном, покрајинском и државном нивоу.

Добра адреса за разговор може бити и Градско веће пензионера [Stadtseniorenrat]. Ово веће залаже се за интересе старијих лица, политички је активно и нуди редовне термине за консултације: Телефон 0711 6159923 www.stadtseniorenrat-stuttgart.de

Више информација пронаћи ћете на веб-страници Покрајинског већа пензионера [Landeseseniorenrat]: www.lsr-bw.de

Заједно нешто покренути

Градско веће пензионера

Организовање дуготрајне неге

10 Да ли дуготрајну негу могу да преузмем на себе?

Многа лица постепено дођу у ситуацију где пружају помоћ и негу или изненадно неко блиско лице дође у стање да му је потребна дуготрајна нега, као што смо на почетку брошуре навели у нашим примерима. Правовремена информација је стога најбоља врста припреме да бисте могли донети прикладне одлуке. Немојте оклевати да унапред консултујете саветодавне службе и Центар подршке за дуготрајну негу.

Пружање дуготрајне неге може бити физички и психички изазов

Захтеве који настају кроз пружање кућне неге многи осећају као врло оптерећујуће: увек морате бити на располагању, смиривати, тешити, а истовремено морате савладавати и своју сопствену свакодневицу. Није лако ускладити породицу, посао и пружање дуготрајне неге (видети и питање бр. 8). Покушавајте да пружите најбоље свом партнеру, својој партнерки, мајци или детету којима је потребна дуготрајна нега, а ипак често сматрате да то није довољно. Лепо је додуше да Вас неко треба, али константна расположивост је истовремено и велико оптерећење – управо за жене, које су најчешће главна лица која пружају негу. Тешко им полази за руком да се одупру наметнутој подели улога и да узму у обзир и сопствене границе, тако што ће свесно за себе узети слободно време и одморити се.

Нега лица оболелих од деменције

Негујући своју дементну мајку морате рачунати нпр. са ситуацијама које ће Вас довести до Ваших граница. Често је тешко могуће проценити како се дотична лица мењају – јер и Ваша мајка осећа страх од болести. Понекад може стога да реагује агресивно, па чак и према Вама. Можда ће Вас оптуживати да сте јој украли новац, можда ће бити незадовољна свиме или ће стално настојати да

побегне или инсистирати да се искључиво Ви бринете о њој или ће на пример одбијати све предлоге које јој Ви дате: помоћ и негу неког туђег лица ће одбијати или неће желети да прихвати посету неке установе за дневну негу, јер јој сигурност даје само оно на што је навикла и познате ситуације и ствари које ради. Више информација о помоћи и нези лица оболелих од деменције наћи ћете под питањима 16 и 17.

Важно је да мислите и на своје потребе. Саветодавне службе Вам могу помоћи да искористите своје право на подршку. Будите свесни: само уколико се Ви сами будете осећали добро, бићете у стању и да се добро бринете о Вама блиском лицу коме је потребна дуготрајна нега. И када сте у улози лица које пружа ту негу, потребно Вам је да имате време за себе и за размену са другима, време да „напуните батерије“. Састаните се са пријатељима, бавите се својим послом или својим хобијем. Многа лица која пружају негу западну не својом вољом у неку врсту изолације и психичке исцрпљености. Разговарајте о својим осећајима и тражите начине како да очувате и негујете Ваше социјалне контакте.

У групама за разговор међу лицима која пружају дуготрајну негу наћи ћете лица која ће разумети Вашу ситуацију, са њима ћете поделити своје бриге и страхове – значи нисте сами. Можете да говорите о осећају кривице, којег можда имате када блиско лице о коме се бринете препустите с времена на време некоме другом, као и о болу и осећају губитка са којима се борите док се полако припремате за расанак од Вама блиског лица и лица које волите.

Уколико је кућна нега изузетно напорна, тада и од стране лица које пружа негу као и лица коме је иста потребна, може доћи до физичког, психичког или вербалног насиља. Уколико сте исцрпљени и превише Вам је или се већ налазите у таквој изузетној ситуацији, можете се поверљиво обратити Центру подршке за дуготрајну негу.

Водити рачуна о сопственим потребама

Када би требала да дође служба за дуготрајну негу?

Професионална служба за дуготрајну негу добро је решење у приликама када сте запослени или из других разлога више не можете или не желите да преузмете негу на себе. На ову службу можете пренети задатке за које осећате да им више нисте дорасли. Питање 13 бави се тиме како можете пронаћи добру службу за дуготрајну негу.

11 Да ли кућна помоћница може да преузме збрињавање?

Странци као неговатељи или старатељи

У многим случајевима лица која пружају дуготрајну негу својим ближњима из породице или сродницима, не знају како да ускладе дуготрајну негу са својим послом, па се одлучују да користе подршку кућних помоћница које долазе из иностранства како би савладали изазов „неге“. Посебно породице којима је потребна 24-сатна помоћ често не знају како другачије да поступе. Осигурање за дуготрајну негу у овом случају плаћа само новчани доплатак. Преостале трошкове морате да сносити сами.

И за кућне помоћнице које долазе из иностранства важе немачки закони о заштити на раду као и сви остали радно-правни прописи, као нпр. право на годишњи одмор, радно време, здравствено и осигурање од несреће. На својој веб-страници www.verbraucherzentrale.de Удружење за заштиту потрошача [Verbraucherzentrale] под рубриком „Здравље & нега“ [Gesundheit & Pflege] под тачком „Кућна нега“ [Pflege zu Hause] објављује корисне информације. Овде можете да преузмете брошуру „Помоћ у кући и нези у приватним домаћинствима од стране радне снаге из иностранства“ [Ausländische Haushalts- und Betreuungskräfte in Privathaushalten] и пронаћи табеларни преглед различитих модела запошљавања.

Ако сте се одлучили у модел послодавца (где домаћинство наступа као послодавац), онда Вам служба за посредовање „FairCare“ у склопу удружења „Интеграција, разноликост, сада!“ [vij] нуди детаљно саветовање. Њихови запосленици Вам могу између осталог пружити подршку приликом потраге за одговарајућим радницима за бригу о Вашим ближњим или Вам помоћи нпр. код израде уговора о раду. Доступни су телефонски под бројем 0711 23941-37 или на имејл: faircare@vij-wuerttemberg.de.

Путем веб-странице www.arbeitsagentur.de/unternehmen/arbeitgeber-service или телефонског броја 0800 4555520 можете се нпр. бесплатно информисати о томе, како да на веб-страницама Савезног завода за запошљавање [Bundesagentur für Arbeit] објавите одговарајући оглас којим тржите радника/радницу.

Уколико се одлучите да користите услуге агенције за посредовање и несигурни сте у погледу одабира пружаоца услуга, онда Вам добру оријентацију може пружити сертификација која се проводи у складу са нормом ДИН СПЕЦ [DIN SPEC] 33454 важећом од фебруара 2021. године. У оквиру ове сертификације коју проводи Декра [Dekra] постављају се многобројни захтеви посредницима, пружаоцима услуга и радној снази у области дуготрајне неге. Између осталог испитује се придржавање фер услова за рад, али и фер уговора у погледу клијента. Даље информације о ДИН СПЕЦ пронаћи ћете на веб-страници: <https://www.pflege-standard.de>

12 Шта су то саветодавне посете [Beratungsbesuche]?

Уколико сте у договору са лицем коме је потребна дуготрајана нега одлучили да негу преузмете на себе, онда ће лице коме је нега потребна примати новчани доплатак за дуготрајну негу [Pflegegeld]. Редовне саветодавне посете у том случају су обавезне. То су посете од стране професионалног неговатеља/неговатељице у сврху саветовања о кућној нези. Те посете организују сертификоване службе за дуготрајну негу и плаћа их осигуравајући завод. Први термин закажите чим Вам се утврди и призна категорија потребне неге. Ове посете од стране професионалног неговатеља/неговатељице су бесплатне. Морају се, међутим, редовно проводити како би се осигурао квалитет кућне неге. По правилу ће Вам се писмено обратити осигуравајући завод за дуготрајну негу у вези потребе за саветовањем. Одговорни за проналажење службе за дуготрајну негу и организацију посета сте, међутим, Ви сами. Центар подршке за дуготрајну негу Вам, међутим, може пружити одговарајуће контакт информације. Искористите ово саветовање да се на лицу места информишете о проблемима, средствима за помоћ као и олакшицама које Вам се нуде.

Лица

- са категоријом неге 1 могу користити саветовање ако то желе,
- са категоријом неге 2 и 3 морају користити саветовање једном у пола године и
- са категоријом неге 4 и 5 морају користити саветовање једном квартално.

Упркос редовној подршци од стране ових професионалних неговатеља/неговатељица у условима кућне неге може доћи до тешких ситуација као што су преоптерећеност, очај и агресија. Екстремно оптерећење може водити до тога да дођете заиста до сопствених граница.

Временом постајете све осетљивији, а то може довести до конфликта. У оваквим ситуацијама можете се у поверењу обратити Центру подршке за дуготрајну негу главног покрајинског града Штутгарт. Контакт подаци су на последњој страни ове брошуре. Можете користити и телефонску духовну подршку [Telefon-Seelsorge] на бројеве 0800 1110111 и 0800 1110222.

13 Како ћу пронаћи добру службу за пружање дуготрајне неге [Pflegedienst]?

Амбулантне услуге дуготрајне неге нуде приватне службе као и добротворна друштва. Пружене услуге плаћа осигуравајући завод за дуготрајну негу на основу утврђене категорије потребне неге. Често неновчани доплатак за дуготрајну негу осигуравајућег завода није довољан и постоји потреба за сопственим учешћем који морате самостално финансирати или исти може бити преузет од стране завода за социјално осигурање уз подношење одговарајућег захтева (видети питање бр.1). Све службе за пружање дуготрајне неге које су одобрене од стране осигуравајућег завода законски су обавезне да воде рачуна о квалитету својих услуга. Сваку службу за пружање дуготрајне неге једном годишње контролише, оцењује и саветује Медицинска служба покрајине Баден-Виртемберг (MD).

Поразговарајте детаљно о индивидуалним потребама дуготрајне неге за лице за које се старате и дајте да Вам се потанко објасне понуде свих услуга службе за дуготрајну негу. Амбулантну негу, различите облике бриге за лица као и помоћ у домаћинству нуде готово све службе за дуготрајну негу. Неке од њих су се специјализовале нпр. на одређене здравствене ситуације као деменција или туморска обољења и располажу и специјализованим особљем. Неке од амбулантних служби за дуготрајну негу нуде и службу кућног позива, доставу хране „Essen auf Rädern“ као и друге додатне и пратеће услуге.

Упоредите понуде

Пре него потпишете уговор са неком службом за дуготрајну негу сакупите неколико понуда о предвиђеним трошковима и дајте да Вам се детаљно од стране дотичне службе појасне појединачне позиције у предрачуна трошкова. У случају потребе замолиите и Центар подршке за дуготрајну негу да Вам у томе помогне.

Стектите сопствени утисак

Не доносите одлуку само на основу висине трошкова. Важан је и Ваш сопствени утисак. Потражите и посетите стога дотичну службу, поразговарајте са управом службе и сакупите сопствене утиске о међусобном поштовању и начину опхођења унутар предузећа. Нека Ваша одлука буде заснована и на томе да ли сте се осећали адекватно посаветованим.

Поузданост је битна

Важно: да ли је дотична служба за дуготрајну негу у стању да испоштује договорене термине? Узмите у обзир да се они брину о многим лицима којима је потребна нега и да може доћи до кашњења. Због тога се требате договорити у вези одговарајућих временских периода, односно у које време ће они отприлике долазити у посете. О закашњењима би Вас у најмању руку морали обавестити. Уколико дође до већих одступања од договореног времена, најбоље је да се обратите управи службе за дуготрајну негу. Уколико будете незадовољни са службом коју сте одабрали, можете им у сваком тренутку и без отказног рока отказати ангажман.

Свакодневица код куће лица којима је потребна дуготрајна нега

14 Како сопствени стан учинити погодним за дуготрајну негу?

Лица којима је потребна дуготрајна нега у принципу могу да живе и сама. Велики део њих жели што дуже да остане самостално у познатом окружењу. Социјални контакти помажу да се људи не осаме. Потреба за тим је, међутим, различита. Лица којима је потребна нега, а која живе сама, имају могућност да им долази кућна помоћница, служба за дуготрајну негу и да користе понуду доставе хране „Essen auf Rädern“. Ако ове мере више нису довољне, начин живота лица коме је потребна нега се мора другачије организовати. То може бити нпр. селидба из куће у дом за дуготрајну негу, сустанарство са амбулантним збрињавањем или неки други прикладни облик становања и живљења (видети питања 18 и 19). Идеално би било да се приликом одлучивања узму у обзир потребе свих које ова ситуација дотиче.

Чим се појаве први знаци деменције било би добро разговарати са дотичним лицем о његовим жељама које би требало узети у обзир, када он или она више не буде у стању да се изјасни о томе или да разумно процени ситуацију. Упуте за то наћи ћете и у одговору на питања 16 и 17.

Помоћу кућних система за позивање хитне помоћи могуће је у хитном случају позвати помоћ. Активирање позива врши се притиском на дугме предајника, а које се може носити око врата или као наруквица. Лице коме је потребна хитна помоћ биће онда повезано са централом службе хитне помоћи, која

И лица којима је потребна дуготрајна нега могу живети сама

Кућни уређај и централа за позив хитне помоћи

ће онда у зависности од случаја послати службу за спашавање, лекара хитне помоћи или обавестити блиска лица. Могуће је у централи службе депонирати и резервни кључ, тако да се врата стана у хитном случају могу брзо отворити. Осигуравајући завод ће подржати финансијски постављање кућног система за позивање хитне помоћи уколико дотично лице поседује категорију потребне неге.

Посаветујте се у вези техничких помагала како би умањили опасне ситуације у свакодневици, нпр. у вези уградње осигурача за аутоматско искључење штедњака у случају прегријавања. Ако Ваша мајка више није способна да самостално нађе своју кућу, то не значи да ту више не може живети. У вези с тим ће Вас посаветовати и стамбене саветодавне службе [Wohnberatungsstellen] као и Центар подршке за дуготрајну негу.

15 Која помагала постоје за лица са ограниченом способношћу кретања?

Кад лице коме је потребна нега има ограничену способност кретања могу се користити техничка помагала као што су нпр. окретни подлошци или лифт. Тако се нећете физички исцрпљивати како би дотично лице нпр. преместили из кревета у фотељу. Медицински кревети се електрично могу подешавати, па се позиција у кревету може без Ваше помоћи лако променити. Осим тога постоје и лифтови за каду и покретне столице за туширање, појасеви за придржавање и многа друга техничка помагала за разне сврхе.

Неке од њих плаћа Завод за здравствено осигурање и без категоризације уколико Вам их кућни лекар пропише због неке утврђене дијагнозе. Помагала која омогућавају или олакшавају негу добивају се од стране осигуравајућег завода за дуготрајну негу на захтев или према вештачењу медицинске службе Баден-Виртемберг (MD).

Лица оболела од деменције

16 Како да се понашам када чланови породице оболе од деменције?

За Вас као члана породице посебно је болно када нпр. Ваша мајка оболи од деменције и постепено губи способност да самостално савладава свакодневицу. Разговори с њом постају све тежи и Ваша мајка почиње да развија можда и облике понашања које до сада нисте приметили код ње. Занемарује личну хигијену и све више губи преглед над обавезама у домаћинству. Расположење јој одједном све више варира: понекад је љубазна и добро расположена, а онда опет несигурна или чак агресивна према другим лицима.

Најпре бисте требали знати неке основне ствари о деменцији: обољења из спектра деменције негативно утичу на способности мозга, пре свега на памћење и способност размишљања. Уколико се сумња на деменцију требало би да дијагнозу увек постави лекар/лечница специјалиста. Тиме се могу искључити други могући узроци насталих промена и дијагностиковати конкретна врста деменције. У многим случајевима се затим на ток болести може позитивно утицати одговарајућим приступом и евентуално давањем лекова. На темељу дијагнозе можете о начину опхођења са Вашом болесном мајком потражити савет од искусних стручњака те прикупити информације о понудама које ће Вам олакшати свакодневну бригу.

Лекар/лечница
специјалиста
поставља дијагнозу

Научите како се опходити према новој ситуацији

Лица која болују од деменције у почетном стадију болести наравно примећују неке промене на самом себи. То им често изазива страх, али може довести и до повлачења у себе или до неких неуобичајених начина понашања. Понекад је Ваша мајка можда врло заборавна, некада је незадовољна сама собом, а Ви не знате како да се у тој ситуацији поставите према њој. Нажалост нема неког општег правила како би требали да се понашате, јер како је свако лице различито, тако је и ток саме болести код свакога другачији. Оно што на једно лице можда делује умирујуће, може деловати сасвим другачије на неко друго лице. Принципом „покушаја и погрешака“ најбоље ћете открити како би било добро да се поставите у односу према својој мајци.

Имајте стрпљења – и према самом себи

Важно је да не потенцирате недостатке и слабости оболелог лица. Када приметите да Ваша мајка нпр. беспомоћно држи у руци четкицу за зубе и не зна шта с њом треба да уради, исправно је да јој покажете како да пере зубе, а не да је нестрпљиво и „с висока“ подсећате на исправну употребу. Лица са деменцијом често стварност перципирају другачије. Од сенке која долази од неког предмета они могу да помисле да им се приближава нешто страшно, нпр. нека животиња.

Немојте покушавати да Вашу мајку у том случају разуверите. То ће само појачати њену несигурност или је чак наљутити, јер се та ситуација њој у том тренутку чини стварном и због тога је њен страх за њу реалан. Прихватите тај њен осећај и реагујте у складу с њим. Можете је нпр. загрлити како би јој пружили осећај сигурности. Покушајте да останете опуштени. Неће Вам то увек поћи за руком, али имајте стрпљења и са самим собом. Опростите самом себи, прихватите да и Ви имате своје лоше дане; ни Ви нисте никакав супер-човек.

Следеће службе Вам могу пружити саветовање и подршку специјално у вези са темом деменције:

Геријатријско-психијатријска саветодавна служба [Gerontopsychiatrischer Beratungsdienst] GerBera

Обратите се Центру подршке за дуготрајну негу како бисте добили контакт податке службе која је надлежна за Ваш део града.

Саветодавни телефон Друштва за оболеле од Алцхајмера [Alzheimer Gesellschaft] Баден-Виртемберг

Телефон 0711 248496-63

Имејл: beratung@alzheimer-bw.de

17 Шта се дешава када лице више не може самостално да доноси одлуке?

Када нпр. Ваш отац услед деменције не може више самостално да доноси одлуке за себе, потребан му је законски старатељ. Старатељски суд може Вас, као његово дете, именовати старатељем за одређене потребе (нпр. за финансије, организовање кућне неге, одређивање боравишта). Од именовања законског старатеља може се међутим одустати ако је Ваш отац унапред дао одговарајуће пуномоћи:

- Пуномоћ за банковни рачун [Kontovollmacht]: иста се мора уписати у формуларе банке или штедионице и регулише тако ко има приступ рачуну Вашег оца.

- Јавнобележничка (генерална) пуномоћ: њоме се могу уређивати и послови који се односе на власништво, нпр. некретнине.
- Превентивна пуномоћ [Vorsorgevollmacht]: њоме Ваш отац одређује ко ће за њега одлучивати у којим областима.
- Пуномоћ за одлучивање у име пацијента [Patientenverfügung]: ова пуномоћ уз претходну пуномоћ регулише који ће се медицински третмани извршити или неће извршити у одређеним случајевима.

И за Вас као члана породице може бити олакшавајућа околност да знате за шта би се Ваш отац одлучио у одређеној ситуацији. Покушајте стога да започнете разговор под мотом „Шта би било, када би ...?“. Тако би Ваш отац можда могао да одреди да у дому не жели ни у ком случају да буде у двокреветној соби или да не жели вештачку исхрану ако више не буде могао самостално да се храни.

У даљем тексту су наведене установе које Вас могу посаветовати о овој теми:

Главни покрајински град Штутгарт [Landeshauptstadt Stuttgart]
Центар за социјални рад, Служба за старатељство
[Sozialamt, Betreuungsbehörde]
 Кристофштрасе [Christophstraße] 11
 70178 Штутгарт
 Телефон 0711 216-80813, Секретаријат

Удружење за старатељство [Betreuungsverein Stuttgart-Filder e. V.]
 Гартенштрасе [Gartenstraße] 20
 70563 Штутгарт
 Телефон 0711 7823923
 Имејл: info@betreuungsverein-s-filder.de

Евангелистичко удружење за старатељство
[Evangelischer Betreuungsverein Stuttgart e. V.]
 Гартенштрасе [Gartenstraße] 20
 70563 Штутгарт
 Телефон 0711 2349687
 Имејл: info@ev-bvs.de

Служба за социјални рад католичких жена
[Sozialdienst katholischer Frauen e. V.]
 Удружење за старатељство [Betreuungsverein]
 Штокахштрасе [Stöckachstraße] 55
 70190 Штутгарт
 Телефон 0711 925620
 Имејл: info@skf-drs.de

Антропос удружење за старатељство
[Anthropos Betreuungsverein Stuttgart e. V.]
 Хаусманштрасе [Haußmannstraße] 46
 70188 Штутгарт
 Телефон 0711 16221400
 Имејл: info@betreuungsverein-stuttgart.de

Други облици становања

18 Које предности има сустанарство са 24-сатним збрињавањем?

Припрема и праћење селидбе из свог дома

Становање је основна потреба. У нашем дому се осећамо заштићено, безбедно и ту живимо према навикама које смо заволели. Имати дом значи осим заштићеног приватног простора и могућност да имамо контакт са другима. Како старимо тако се наше сопствене потребе мењају у складу са променама животних околности. Како губимо контакте са другима тако се мењају и наша очекивања и потребе према нашем животном окружењу.

Чланови породице најчешће имају намеру да се о лицу коме је потребна дуготрајна нега брину код куће до његове смрти. Нико, међутим, не зна, како ће се развијати животне околности лица које пружа дуготрајну негу нити потреба за негом од стране нашег оболелог или немоћног члана породице. Због тога би било добро да се превентивно поразговара о можда неизбежном преласку на неки други облик становања. За оне који траже алтернативу дому за дуготрајну негу, постоји могућност да се преселе у сустанарство [Wohngemeinschaft]. О томе да ли је овај облик становања примерен за Вашу животну ситуацију можете се саветовати са Центром подршке за дуготрајну негу. Контакт податке надлежних запосленика наћи ћете на последњој страни брошуре.

Закон о становању, учешћу и нези [Wohn-, Teilhabe- und Pflegegesetz] покрајине Баден-Виртемберг (WTPG) разликује три организационе форме сустанарства као компактног начина становања за пунолетна лица

која су свакодневно упућена на туђу подршку, скрб и негу или на друге услуге којима им се помаже.

У самоодговорном сустанарству [selbstverantwortete Wohngemeinschaft] станује заједно најчешће 8 до 12 лица, свако од њих има своју сопствену собу и свој појединачни уговор о најму стана. Кухиња са дневним боравком и трпезаријом свима служи као средишњи простор за заједничко дружење.

„Заједница налогодаваца“ [Auftraggebergemeinschaft] је облик у коме опуномоћена лица, најчешће чланови породице, реализују све важне одлуке о вођењу домаћинства, становању, бризи и нези. Тиме што одговорност деле са другима, они који пружају негу могу и даље да иду на посао, а истовремено да буду сигурни да је члан њихове породице добро збринут.

Многи људи прижељкују један породични облик збрињавања и помоћи, који се надовезује на оно што им је већ познато и што су заволели. Сустанарство [WG] нуди индивидуалност и самосталност.

Они који станују у сустанарству, чланови породице или законски заступници активно учествују у обликовању свакодневице у сустанарству, ангажују 24-сатно збрињавање и подршку асистента који континуирано прати њихову свакодневицу, те врше одабир професионалне службе амбулантне дуготрајне неге. Лица која се добровољно социјално ангажују доприносе разноликим активностима у заједници или придоносе задовољењу индивидуалних потреба.

Они који станују у сустанарству односно њихови законски заступници располажу кућним правом [Hausrecht] и одлучују о битним околностима унутар сустанарства. Сви пружаоци услуга имају само статус гостију.

Самоодговорно сустанарство за више индивидуалности и самосталности

24 сата добро збринут

Уколико сте заинтересовани за неко постојеће сустанарство или заснивање самоодговорног сустанарства најважнија су следећа начела:

- Уговор о најму стана, уговор о збрињавању те уговор о дуготрајној нези закључују се посебно и отказују такође независно један од другог.
- Своју приватну собу свако лице које станује у сустанарству уређује према сопственим жељама, а најчешће два лица деле једно купатило. Кухињу, дневни боравак и трпезарију, те евентуално балкон или терасу, заједнички користе сви станари у сустанарству.
- Самоодговорна сустанарства имају приватне носиоце, самостално су организована од стране „заједнице налогодаваца“.
- 24-сатно збрињавање – тј., помоћ и нега по потреби.
- Живи се индивидуално и у заједништву: познавање биографије станара у заједници доприноси задовољењу индивидуалних потреба, а жеље свих обликују заједничко живљење и свакодневицу у сустанарству.

Сустанарства са одговорношћу понуђача

У сустанарству са амбулантном негом где одговорност носе понуђачи, станује у већем стану максимално дванаест, најчешће старијих лица, којима је потребна подршка и помоћ. По правилу је изнајмљивач стана истодобно и лице које пружа скрб. Амбулантну службу за дуготрајну негу као и потребне услуге можете међутим сами изабрати. Овде је понуђач главно одговорно лице за организовање и креирање свакодневице лица која ту станују.

Сустанарства са одговорношћу понуђача за лица са инвалидитетом – делимична самоодговорност

У овом случају понуђач у стану за максимално осам лица ставља на располагање пакет услуга за лица са инвалидитетом. Пошто у овом случају у првом реду стоје унапређење самосталности и учешћа станара, један део креирања свакодневице остаје њихова одговорност. WTPG ову врсту сустанарства означава као делимично самоодговорним.

19 Ко плаћа трошкове сустанарства [Wohngemeinschaft]?

Лица којима је потребна дуготрајна нега носе основне трошкове станарине, трошкове режија које зависе о потрошњи и трошкове за вођење домаћинства (нпр. храна, резерве) као и трошкове за 24-сатно збрињавање од стране асистента који континуирано прати њихову свакодневицу. Трошкове неге преузимају у одговарајућим размерама лице коме је та нега потребна и његов осигуравајући завод у виду неновчаних доплатака [Pflegesachleistungen] (видети табелу доле).

Осигуравајући завод додатно плаћа и додатак за групно становање [Wohngruppenzuschlag] и износ олакшице [Entlastungsbetrag]. Обрачунати се могу и трошкови неге у случају спречености.

Уколико пензија и имовина дотичног лица нису довољни да се покрију трошкови, може се у складу са чланом 61 SGB XII код Центра за социјални рад поднети захтев за помоћ у нези [Antrag auf Hilfe zur Pflege]. Даље информације ћете пронаћи код питања бр. 21.

Категорија неге	1	2	3	4	5
Износ олакшице	125 евра	125 евра	125 евра	125 евра	125 евра
Неновчани доплатак	0 евра	724 евра	1363 евра	1693 евра	2095 евра
<i>од 2024.г.</i>	0 евра	761 евра	1432 евра	1778 евра	2200 евра
Додатак за групно становање	214 евра	214 евра	214 евра	214 евра	214 евра

20 Селидба у дом за дуготрајну негу [Pflegeheim]: на шта треба обратити пажњу?

Селидба у дом за дуготрајну негу велика је промена. Због тога би било добро да са дотичним лицем поразговарате о преласку у дом, како бисте сазнали под којим би околностима он/она био спреман на то. Често се питање у вези дома појави током боравка у болници приликом којег Вам се препоручује даље збрињавање у неком дому. У том случају је време одлучујући фактор, јер се ближи отпуст из болнице. Решење у овом случају могла би бити и краткотрајна нега [Kurzeitpflege], како бисте на миру могли да пронађете одговарајући дом за негу.

Приликом потраге за домом за дуготрајну негу требали бисте се унапред саветовати о томе на шта требате обратити пажњу. У овој прилици се прво можете обратити служби за социјални рад дотичне клинике. Њени запосленици ће Вам пружити подршку у организацији збрињавања након отпуста из болнице. Помоћ ћете пронаћи и у стручним службама као и у Центру подршке за дуготрајну негу. Правна основа која регулише домове за дуготрајну негу у покрајини Баден-Виртемберг је Закон о становању, учешћу и њези (WTPG) на темељу кога надзорна служба једном годишње контролише домове за негу.

21 Ко плаћа када пензија више није довољна за подмирење трошкова?

Део трошкова за комплетно стационарну негу измирује се из средстава осигурања за дуготрајну негу. Графика на стр. 51 појашњава висину удела осигуравајућег завода за дуготрајну негу у укупним трошковима дома за дуготрајну негу према категорији потребне неге.

Удео осигуравајућег завода за дуготрајну негу у трошковима збрињавања у дому за негу

Категорија 1	Категорија 2	Категорија 3	Категорија 4	Категорија 5
125 евра	770 евра	1262 евра	1775 евра	2005 евра

За преостале трошкове неге, станарину за собу у дому, осигурање obroка и инвестиционе трошкове наплаћује се јединствени сопствени удео (по дому за дуготрајну негу). Исти се мора подмирити примањима или имовином лица коме се пружа нега у дому. Лица са категоријама неге 2 до 5 добивају од осигуравајућег завода за дуготрајну негу додаток за сопствени удео у трошковима неге [Leistungszuschlag für den pflegebedingten Eigenanteil]. Исти се одређује према дужини боравка у потребној стационарној нези. Већ протекли периоди збрињавања се не урачунавају. Висина ових додатака је наведена у следећој табели:

Дужина боравка	Месечни додаток
од 1. месеца	5 % сопственог удела који се треба платити за трошкове неге од 2024.г.: 15 %
од 12. месеца	25 % сопственог удела који се треба платити за трошкове неге од 2024.г.: 30 %
од 24. месеца	45 % сопственог удела који се треба платити за трошкове неге од 2024.г.: 50 %
од 36. месеца	70 % сопственог удела који се треба платити за трошкове неге од 2024.г.: 75 %

Издржавање родитеља

Уколико давања из осигуравајућег завода за дуготрајну негу, приходи лица коме је потребна нега или његова расположива имовина нису довољни, онда Центар за социјални рад, на одговарајући захтев, након преиспитивања обавезе издржавања, може да преузме преостале, непокривене трошкове. При томе вреде различите границе прихода и имовине. У погледу издржавања родитеља ове границе прихода су јако повишене. Даље информације пронаћи ћете на страни 10. ове брошуре или на веб-страници www.verbraucherzentrale.de, под рубриком „Издржавање родитеља“ [Elternunterhalt].

Последњи испраћај

22 Како се последњи испраћај може омогућити код куће?

Многа лица чак и у последњим данима и сатима желе да буду поред својих умирућих сродника како би им у томе пружили утеху и љубав и достојанствено их испратили на последње путовање. У тим случајевима можете се до три месеца ослободити са посла (погледајте и питање 8). „Могу ли то успети код куће?“ или „Не могу ни замислити да моја мајка више није ту“ – несигурност и страх су у овој ситуацији сасвим природни. Можда размишљате на тај начин да смрт може да буде и спас за оне којима треба дуготрајна нега као и за сроднике који је негују. Иако Вам ово сигурно јако тешко пада: почните правовремено размишљати о овој теми. Разговарајте што је пре могуће са Вашим ближњима о ономе што је за њих битно. Давање пуномоћи, а посебно Пуномоћи за одлучивање у име пацијента, касније ће бити од велике помоћи.

Разговарајте са својим кућним лекаром/лечницом о Вашој ситуацији. Мрежа амбулантних и стационарних хосписа у Штутгарту је јако добро развијена. Добро обучени волонтери из амбулантних хосписа у Штутгарту сигурно ће Вас саслушати и пружити Вам подршку за сва питања о палијативној нези код куће. У овој фази би имало смисла потражити подршку професионалне службе палијативне неге код Вас кући. У неким ситуацијама, међутим, останак код куће више није могућ, тако да у овом случају смештај у неку стационарну хоспицијску установу може да буде велико растерећење за све учеснике.

**Помоћ при пратњи
умирућег лица у кући**

**Појам хосписа и
стационарни хосписи**

Посетите неку од установа и придружите се њиховом обиласку или некој од информативних манифестација. То ће Вам помоћи да видите и створите себи слику о томе како се тамо реализује збрињавање. И многе друге стационарне установе односно домови за дуготрајну негу пружају добру палијативну негу и испраћај људи на самрти.

Ово је покрет који се залаже за негу лица која су на самрти и њихов испраћај у посљедњој фази њиховог живота, као и за подршку њиховим пријатељима и члановима породице. Циљ је да људи, ако је могуће, крај свог живота дочекају у свом дому. У стационарне хосписе се примају лица која из различитих разлога не могу да живе и буду испраћена у свом дому.

На одељењима палијативне неге у болницама привремено се прихватају и негују лица у поодмаклој фази неке неизлечиве болести. Свеобухватним и индивидуално прилагођеним третманима покушава им се умањити болове и болест учинити подношљивијом. Циљ палијативне неге је да се тешко оболелим лицима обезбеди што је могуће бољи квалитет живота на самом крају њиховог живота.

Специјализована амбулантна палијативна нега

Понуда тзв. специјализоване амбулантне палијативне неге [Spezialisierte Ambulante Palliativbetreuung] (САПВ-SAPV) има за циљ да лицима са неизлечивом, узнапредовалом болешћу пружи могућност да до краја свог живота остану у познатом и блиском кућном окружењу, али је САПВ могућа и у оквиру стационарне неге. У амбулантном палијативном збрињавању сарађује много стручних кадрова: лекари специјализовани за палијативни третман, кућни лекари и службе за негу, социјални радници, психолози, духовни саветници и амбулантне хоспицијске службе. У оквиру ове скрби пружа се подршка и саветовање пацијентима и њиховим члановима породице у медицинској области и области неге. Даље информације ћете наћи на: www.wegweiser-hospiz-und-palliativmedizin.de или www.dhvp.de

Ако је Вама блиско лице преминуло код куће, одвојите време за растанак. Потребно је обавестити лекара/лечницу, најбоље кућног лекара/лечницу који издају потврду о смрти. Потом имате до 72 сата времена у којима погребна служба мора да преузме преминулог/преминулу. У то време, Ви и сви остали којима је то важно, можете у миру да се опростите у свима блиском окружењу. Након сахране биће Вам потребно неко време да се опет „вратите у живот“. Одвојите време за то. Разговори у кругу породице и пријатеља Вам могу помоћи. Група за самопомоћ при туговању под стручном помоћи може Вам такође помоћи да прерадите ово што сте преживели.

www.hpvbw.de/adressen/hospizeinrichtungen_bw

Хоспис Штутгарт [Hospiz Stuttgart] – амбулантно и стационарно
Штафленбергштрасе [Staffenbergstraße] 22, 70184 Штутгарт,
Телефон 0711 23741-0 Имејл: info@hospiz-stuttgart.de
www.hospiz-stuttgart.de

Хоспис за децу и младе [Kinder- und Jugendhospiz] Штутгарт
Димерсхалденштрасе [Diemershaldenstraße] 7-11, 70184 Штутгарт,
Телефон 0711 23741-830 www.hospiz-stuttgart.de/stationaeres-kinder-und-jugendhospiz

Хоспис Ст. Мартин [Hospiz St. Martin] амбулантно и стационарно
Јанштрасе [Jahnstraße] 44-46, 70597 Штутгарт, Телефон 0711 652907-0
www.hospiz-st-martin.de

Хуманистичка хоспицијска служба [Humanistischer Hospizdienst] – амбулантно
Олгаштрасе [Olgastraße] 63, 70182 Штутгарт, Телефон 0711 21061-60

Време за растанак

У Баден-Виртембергу У

Штутгарту

Контакт

Главни покрајински град Штутгарт [Landeshauptstadt Stuttgart]
Центар за социјални рад, Центар подршке за дуготрајну негу
[Sozialamt, Pflegestützpunkt]

Еберхардштрасе [Eberhardstraße] 33
70173 Штутгарт
Имејл: pflgestuetzpunkt@stuttgart.de

Телефон

0711 216-21301 — Дегерлох, Фајинген [Degerloch, Vaihingen]

0711 216-21308 — Бирках, Плининген, Зиленбух, Меринген
[Birkach, Plieningen, Sillenbuch, Möhringen]

0711 216-59100 — Мите, Норд, Вест, Ботнанг [Mitte, Nord, West,
Botnang]

0711 216-59200 — Зид, Ост [Süd, Ost]

0711 216-21332 — Унтертиркахјам, Обертиркахјам, Хеделфинген, Ванген
[Untertürkheim, Obertürkheim, Hedelfingen, Wangen]

0711 216-25798 — Вајлимдорф, Фојербах, Цуфенхаузен, Штамхајм
[Weilimdorf, Feuerbach, Zuffenhausen, Stammheim]

0711 216-21341 — Бад Канштат, Минстер, Милхаузен [Bad Cannstatt,
Münster, Mühlhausen]

Онлајн-брошуре и флајере у вези наведених тема ћете пронаћи на:
www.stuttgart.de

Издавач:

Главни покрајински град Штутгарт, Центар за социјални рад у сарадњи са
Одељењем за комуникацију; Дизајн: Карин Мутер [Karin Mutter]
децембар 2023.г.

С пријатељском подршком:

B 52-VERBÄNDEKOOPERATION BADEN-WÜRTTEMBERG

